

Nr 528

Av fru **Torbrink** och herr **Lundqvist**, om borttagande av den militära yrkesorienteringen ur enhetsskolan.

Den 14 december 1954 besvarade ecklesiastikministern en interpellation i andra kammaren angående den militära yrkesorienteringen i enhetsskolan. Interpellanten herr Hamrin ansåg att, eftersom det ändå inte går att vid yrkesorienteringen ta med alla tänkbara yrken, det kunde ifrågasättas huruvida man med hänsyn till de berörda ungdomarnas omogenhet och i många fall äventyrslusta borde taga bort den militära yrkesrådgivningen i skolan.

Ecklesiastikministern betonade i sitt svar, att den militära yrkesorienteringen i de flesta fall bedrivits korrekt i enlighet med både skolmyndigheternas, arméledningens och föräldrarnas intentioner. Dock hade det visat sig, att man vid det lokala genomförandet av orienteringsprogrammet låtit elever deltaga i övningar som gått utöver rekommendationerna i arméledningens bestämmelser. Elever har fått deltaga i skjutning med kulsprute-pistol och t. o. m. kulspruta. Även om betryggande säkerhetsåtgärder synes ha vidtagits, ansåg ecklesiastikministern i likhet med interpellanten, att det kunde ligga en risk förborgad i denna militära praktiska yrkesorientering och att sådana övningar måste betraktas som uppenbart olämpliga för elever i förevarande ålder.

Ecklesiastikministern meddelade att skolöverstyrelsen från samtliga berörda försöksskolor infordrat rapporter om vad som förekommit, och motsvarande rapporter hade arméledningen infordrat från berörda förband.

Den 18 februari 1955 anhöll arméstaben om skolöverstyrelsens yttrande över ett förslag till ändringar av gällande bestämmelser för militär yrkesorientering, bl. a. innebärande att »skolskjutning med gevär skulle slopas».

I sitt yttrande av den 1 mars 1955 tillstyrkte skolöverstyrelsen helt de föreslagna ändringarna samt föreslog ett ytterligare tillägg av sådan innebörd, att vapenövningar och vapenexercis ej får förekomma, samt att eleverna ej får hantera vapen.

Arméstaben införde i anledning härav i de ändrade bestämmelserna för läsåret 1954—1955 föreskriften: eleverna får inte handhava vapen. Denna föreskrift tycks emellertid i vissa fall inte ha tolkats i enlighet med skolöverstyrelsens syfte med förslaget i yttrandet av den 1 mars 1955, utan rent bokstavligt enligt bestämmelsen: elev får inte handhava vapen.

Under praktisk yrkesorientering vid Lv 6 sistlidne oktober har eleverna

bl. a. deltagit i riktutbildning vid luftvärnskanon samt övat kast med blindhandgranater av trä, just den typ av övningar som skolöverstyrelsen genom sitt förslag i ovannämnda yttrande avsåg att få uteslutna i detta sammanhang.

Skolöverstyrelsen har efter denna händelse anhållit att sådana kompletterande anvisningar utfärdas till vederbörande förband, att av anvisningarna klart skall framgå, att eleverna under den praktiska yrkesorienteringen icke får hantera, rikta eller manövrera vapen av något slag, vare sig hand- eller maskinvapen, vare sig riktiga vapen eller attrapper.

Då det emellertid visat sig svårt att trots redan utfärdade föreskrifter från skolöverstyrelsen få bort direkt olämpliga moment i den militära yrkesorienteringen hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att den militära yrkesorienteringen helt borttages ur enhetsskolan.

Stockholm den 26 januari 1956

Tekla Torbrink

Artur E. Lundqvist

Trollhättan